

РІШЕННЯ № 8

«Про притягнення до дисциплінарної відповідальності та про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю»

3 грудня 2019 року

м. Кропивницький

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Кіровоградської області у складі дисциплінарної палати - голови палати Квашука О.Д., членів палати – Бірюкова А.О., Бравермана В.О. (секретар засідання), Звіздуна А.М., Ковальова Ю.В., Кричуна Ю.А., Ларіна А.С., Шолух С.Г. та Нікішова Г.І., який не брав участі у голосуванні на підставі абз. 2 ч. 2 ст. 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> видане Кіровоградською обласною КДКА на підставі рішення № <...> від <...> 2005 р., згідно із ЄРАУ - має адресу робочого місця (офісу) адвоката – <...>, тел.: <...>), -

ВСТАНОВИЛА:

19 серпня 2019 року до КДКА Кіровоградської області звернулася **ОСОБА_2** зі скаргою, у якій, із урахуванням доповнень до скарги від 9 вересня 2019 року, зазначила, що у квітні 2018 року між нею та адвокатом **ОСОБА_1** був укладений договір про правничу допомогу, за яким адвокат взяв на себе зобов'язання із захисту її сина **ОСОБА_3**, підозрюваного за ч. 2 ст 186 КК України. Адвокат отримав гонорар у сумі 10000 гривень, а через два місяці звернувся з проханням позичити йому 4000 гривень, які були перераховані нею на банківську карту його дружини. У період надання правничої допомоги, як стверджує скаржниця, адвокат неодноразово не з'являвся у судові засідання (з 10-ти був лише на 5-ти); на засідання приходив з похмільним перегаром, з засідань завжди йшов раніше. Не дивлячись на обіцянку вести перемовини із потерпілим, з ним жодного разу не зустрічався, а також не спілкувався зі своїм підзахисним, що перебував під вартою. Адвокат оскаржив вирок районного суду, але апеляційний суд скаргу адвокату повернув. У зв'язку із неналежною поведінкою адвоката **ОСОБА_1**, як зазначає скаржниця, вона вимушена була терміново укласти договір із новим захисником і нести нові витрати в повному обсязі. Також зазначила, що адвокат **ОСОБА_1**, знаючи про вади слуху свого

підзахисного (відсутній слух на 97 %), не запропонував скористатись правом на ретельне обстеження та проведення судово-медичної експертизи. **ОСОБА_3** не мав можливості повноцінно брати участь в судових засіданнях, на всі запитання відповідав лише по знакам, поданим адвокатом. Після заміни адвоката, як стверджується у скарзі, це питання стало першочерговим і з цієї причини її сину було змінено запобіжний захід. Вказала, що адвокатом не було надано скаржниці примірників договорів про надання правової допомоги та актів виконаних робіт.

У скарзі ставиться питання про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та стягнення з адвоката вартості витрат, понесених нею у зв'язку із поданням скарги.

Рішенням дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області № 5 від 27 вересня 2019 року стосовно адвоката **ОСОБА_1** було порушено дисциплінарну справу у зв'язку із наявністю в його діях ознак проступку, передбаченого пунктами 3 та 5 частини другої статті 34 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”.

У засідання палати, призначене на 23 жовтня 2019 року о 15:00, скаржниця та адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, не з'явилися. У той же день розгляд справи був зупинений, а засідання призначене на 12 листопада 2019 року о 15:00.

12 листопада 2019 року учасники розгляду у засідання не з'явилися повторно; на адресу електронної пошти КДКА Кіровоградської області від адвоката **ОСОБА_1** надійшли скановані копії його клопотання та заяви скаржниці, з яких вбачається, що вони мають намір взяти участь у розгляді справи, але у дане засідання заявитися не можуть, тому просять його відкласти на іншу дату.

3 грудня 2019 року у засідання дисциплінарної палати як скаржниця, так і адвокат не з'явилися; про дату, час та місце розгляду справи були повідомлені належним чином.

На час розгляду справи заява скаржниці про відкликання скарги чи будь-які клопотання від учасників розгляду на адресу КДКА Кіровоградської області та її дисциплінарної палати не надійшли.

Крім того, упродовж перебігу дисциплінарного провадження адвокат **ОСОБА_1** не скористався своїм правом надати усні чи письмові пояснення по суті порушуваних у скарзі питань.

З огляду на викладене, на підставі вимог абзацу 4 частини другої статті 40 Закону України “Про адвокатуру та адвокатську діяльність”, розгляд справи у засіданні 3 грудня 2019 року було поновлено та здійснено за відсутності скаржниці й адвоката, на підставі наявних матеріалів. За результатами розгляду у засіданні палати оголошено вступну та резолютивну частини рішення.

Дисциплінарна палата, дослідивши відомості, що містить скарга, додаток до неї, подані скаржницею та отримані під час дисциплінарного провадження, документи, встановила наступне.

Предметом оскарження є неналежне виконання адвокатом своїх професійних обов'язків та порушення правил адвокатської етики, що виразилося у отриманні адвокатом під час надання доручення за договором коштів як позики (на картковий рахунок його дружини), неодноразових неявок адвоката у судові засідання, невідвідуванням її сина, **ОСОБА_3**, який є підзахисним адвоката, у СІЗО, у неналежній поведінці адвоката під час оскарження вироку районного суду, унаслідок чого скаржниця вимушена була терміново укладати договір із новим захисником і

нести нові витрати, невжитті передбачених законом заходів щодо перевірки стану здоров'я підзахисного, який має вади слуху, що призвело до порушення його права на захист.

У своїх поясненнях, що надійшли на адресу КДКА Кіровоградської області, **ОСОБА_3** повідомив, що <...> 2018 року його мати уклала договір з адвокатом **ОСОБА_1**, який запевнив, що із урахуванням першого притягнення до кримінальної відповідальності, потрібно визнати вину в повному обсязі, що стане підставою для швидкого розгляду та призначення покарання без реального позбавлення волі. Але розгляд справи затягувався через неявки адвоката у судові засідання. Упродовж участі у цій справі адвокат жодного разу з ним не поспілкувався та не приходив до нього у СІЗО, увів в оману про те, що зустрічався із потерпілими з питань відшкодування шкоди та отримував із цією метою кошти у матері. Також, як зазначає **ОСОБА_3**, адвокат не запропонував йому скористатися його правами, які пов'язані із вадами слуху. У зв'язку із неналежною поведінкою адвоката після постановлення вироку, в останній день для подання апеляційної скарги, мати вимушена була укласти договір із іншим адвокатом.

Дисциплінарною палатою встановлено, що <...> квітня та <...> липня 2018 року між адвокатом та скаржницею були укладені два договори про надання правової допомоги у кримінальному провадженні за ч. 2 ст. 186, ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 186 КК України, на підставі яких адвокат здійснював захист підозрюваного (обвинуваченого) **ОСОБА_3**.

За вироком районного суду від 8 листопада 2018 року **ОСОБА_3** було засуджено за сукупністю злочинів до чотирьох років позбавлення волі.

На вказаний вирок адвокат **ОСОБА_1** подав апеляційну скаргу, у якій ставив питання про зміну вироку та звільнення підзахисного від відбування покарання із випробуванням.

Ухвалою Дніпровського апеляційного суду від 14 грудня 2018 року скаргу залишено без руху та 22 січня 2019 року її було повернуто з огляду на подальше невиконання адвокатом ухвали та вимог ч. 5 ст. 396 КПК України.

Кримінальне провадження було розглянуто апеляційним судом за апеляційною скаргою, поданою в інтересах **ОСОБА_3** іншим адвокатом, залученим матір'ю обвинуваченого у період строку на оскарження. У скарзі адвокат ставив питання про скасування вироку з мотивів порушення права обвинуваченого на захист та істотного порушення судом кримінального процесуального закону.

Згідно із ухвалою апеляційного суду від 22 січня 2019 року вирок Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 08.11.2018 р. був скасований з призначенням нового розгляду у суді першої інстанції.

Надаючи правову оцінку поведінці адвоката **ОСОБА_1**, дисциплінарна палата вважає за необхідне зазначити таке.

Відповідно до приписів статті 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон) адвокат зобов'язаний виконувати обов'язки, передбачені законодавством та договором про надання правової допомоги. Адвокату забороняється відмовлятися від надання правової допомоги, крім випадків, установлених законом.

Дія договору про надання правової допомоги припиняється його належним виконанням. Договір може бути достроково припинений за взаємною згодою сторін або розірваний на вимогу однієї з сторін на умовах, передбачених договором (ст. 29 Закону).

Відповідно до частини першої статті 47 Кримінального процесуального кодексу України (далі — КПК), захисник зобов'язаний використовувати засоби захисту, передбачені цим Кодексом та іншими законами України, з метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого та з'ясування обставин, які спростовують підозру чи обвинувачення, пом'якшують чи виключають кримінальну відповідальність підозрюваного, обвинуваченого. Підстави для відмови захисника від виконання своїх обов'язків після його залучення вичерпно визначені частиною четвертою цієї статті КПК.

Відповідно до статті 11 Правил адвокатської етики, затверджених Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року (далі – Правила адвокатської етики) адвокат зобов'язаний надавати професійну правничу (правову) допомогу клієнту, здійснювати його захист та представництво компетентно та добросовісно, що передбачає знання відповідних норм права, наявність необхідного досвіду їх застосування, досконалість у врахуванні всіх обставин, що стосуються доручення клієнта та можливих правових наслідків його виконання, ретельну підготовку до виконання доручення.

Адвокат зобов'язаний інформувати клієнта про його законні права та обов'язки, з розумною періодичністю інформувати клієнта про хід та результати виконання доручення. Інформація має подаватися в обсязі, достатньому для того, щоб він міг приймати обґрунтовані рішення стосовно суті свого доручення та його виконання. Кожному дорученню незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання увагу. При виконанні доручення адвокат зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту і представництва (статті 26, 27 Правил адвокатської етики).

Відповідно до договору про надання правової допомоги від <...> липня 2018 року адвокат взяв на себе зобов'язання надавати правову допомогу із захисту прав та інтересів **ОСОБА_3** по кримінальному провадженню за ч. 2 ст. 186 КК України у Жовтневому районному суді.

За змістом цього договору адвокат, відповідно до узгоджених сторонами доручень, надає клієнту правову допомогу, зокрема, під час здійснення кримінального провадження у судах, вчиняє дії щодо захисту прав та інтересів клієнта, оскаржує судові рішення, узгоджує процесуальні документи. Договір діє до виконання зобов'язань сторонами.

Відповідно до частини першої статті 395 КПК на судові рішення, ухвалені судом першої інстанції, апеляційна скарга подається через суд, який ухвалив судові рішення.

Дія договору від 20 липня 2018 року не обмежена будь-якими часовими межами; договір містить положення про обов'язки адвоката оскаржувати судові рішення та узгоджувати процесуальні документи із клієнтом. Адвокатом не подано доказів розірвання договору із клієнтом в установленому порядку. Відтак, на переконання дисциплінарної палати, у даному випадку, із урахуванням вимог статті 47 КПК, адвокат зобов'язаний був добросовісно й компетентно вжити всіх передбачених законом засобів захисту із метою забезпечення дотримання прав, свобод і законних інтересів обвинуваченого, у тому числі і після постановлення вироку судом першої інстанції.

Натомість адвокат **ОСОБА_1** після ухвалення вироку суду, яким клієнта було засуджено до реальної міри покарання, у період строку на апеляційне оскарження (09.11.-10.12.2018 р.), діючи недобросовісно, неналежно виконуючи свої професійні обов'язки, порушив вимоги частини першої статті 47 КПК України, статей 26, 27 Правил адвокатської етики, а саме: не надав клієнту правової допомоги з питань підготовки і подання апеляційної скарги, не інформував його про права та про зміст підготовленої апеляційної скарги, не вжив жодних заходів, спрямованих на узгодження із клієнтом правової позиції, взагалі не провівши з ним спілкування після проголошення вироку, що призвело до порушення права клієнта на отримання професійної правничої допомоги. Крім того, подавши від свого імені неналежно оформлену апеляційну скаргу, після залишення її без руху за ухвалою Дніпровського апеляційного суду від 14 грудня 2019 року — не усунув недоліки, на які вказав апеляційний суд, унаслідок чого 22 січня 2019 року таку скаргу було повернуто.

Отже, у поведінці адвоката за таких обставин дисциплінарна палата вбачає склад дисциплінарного проступку, передбаченого пунктами 3 та 5 статті 34 Закону (порушення правил адвокатської етики та неналежне виконання адвокатом своїх професійних обов'язків).

Беручи до уваги, що рішенням дисциплінарної палати КДКА Кіровоградської області за № 22 від 5 жовтня 2018 року адвокат **ОСОБА_1**, був притягнутий до дисциплінарної відповідальності у вигляді попередження, палата кваліфікує поведінку адвоката як повторне протягом року вчинення дисциплінарного проступку, що є підставою для застосування дисциплінарного стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю (пункт 1 частини другої статті 31 Закону).

У скарзі також містяться відомості про факт перерахування скаржницею на прохання адвоката коштів на вказаний ним картковий рахунок, невжиття адвокатом заходів до забезпечення прав обвинуваченого, який має вади слуху, та систематичних неявок адвоката у судові засідання.

Як встановила дисциплінарна палата, 8 червня, 18 червня та 21 червня 2018 року скаржницею перераховано на картковий рахунок **ОСОБА_4** кошти на загальну суму 4015, 08 грн.

Зі скарги вбачається, що ці кошти **ОСОБА_2** перерахувала адвокату на його прохання як позику. Під час дисциплінарного провадження адвокат не спростував твердження скаржниці та не надав пояснень з приводу характеру правовідносин, на підставі яких вказані кошти були перераховані поза межами договору про надання правової допомоги.

У зв'язку із цим дисциплінарна палата вважає за необхідне зазначити, що формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів професійної правничої (правової) допомоги клієнту є виключно гонорар. При цьому, порядок обчислення гонорару, підстави для зміни гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги (ч.ч. 1, 2 ст. 30 Закону, ч.ч. 1, 2 статті 28 Правил адвокатської етики).

У договорах про надання правової допомоги, укладених між адвокатом та скаржницею, питання розміру та порядку сплати гонорару не врегульовані.

Із урахуванням наявних у справі матеріалів, за відсутності заперечень на доводи скаржниці з боку адвоката, палата не вбачає підстав для висновку про те, що кошти, що були перераховані скаржницею, є формою сплати гонорару чи фактичних витрат адвоката. Таким чином, прийняття коштів від клієнта за вказаних обставин є порушенням наведених вимог Закону та Правил адвокатської етики.

Більше того, палата звертає увагу, що такі дії адвоката могли призвести до виникнення суперечності між його особистими інтересами, пов'язаними із укладенням угоди майнового характеру із клієнтом, та його професійними правами та обов'язками перед тим самим клієнтом, що могло вплинути на об'єктивність під час здійснення ним адвокатської діяльності.

Отже, у поведінці адвоката, яка виразилася у отриманні у вказаний період коштів від клієнта у формі та спосіб, які не відповідають умовам укладеного договору, вбачаються порушення вимог частин першої, другої статті 30 Закону та частин першої, другої статті 28 Правил адвокатської етики, що вказує на наявність складу дисциплінарного проступку, передбаченого пунктами 3 та 7 статті 34 Закону (порушення правил адвокатської етики та порушення обов'язків адвоката, передбачених законом).

Але беручи до уваги те, що на час розгляду дисциплінарної справи спливає річний строк, передбачений частиною другою статті 35 Закону, підстав для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за цей проступок не вбачається.

Стосовно інших наведених скаржницею доводів палата враховує наступне.

У матеріалах дисциплінарної справи відсутні відомості про факти неповідомлення адвокатом суду про причини неявок (ч. 2 ст. 47 КПК) чи визнання таких причин неповажними у судовому засіданні (ч. 1 ст. 324 КПК). У справі також не міститься об'єктивних даних про те, що адвокату під час надання правової допомоги було достеменно відомо про такі вади слуху свого підзахисного, які перешкождали йому правильно розуміти зміст та обсяг пред'явленого йому обвинувачення чи зміст дій суду і учасників процесу, що могло призвести до порушення права на захист. Додатково при цьому, взято до уваги зміст ухвали Дніпровського апеляційного суду від 22 січня 2019 року, якою встановлена відсутність у справі стосовно **ОСОБА_3** будь-яких документів, які б містили інформацію про стан здоров'я обвинуваченого, Отже, у цій частині доводів скаржниці дисциплінарна палата не знаходить підстав для висновку про вчинення порушень з боку адвоката.

Дослідивши у засіданні всі обставини справи, взявши до уваги те, що дисциплінарний проступок, вчинений адвокатом, не призвів до порушення права підзахисного на захист, оскільки справа була розглянута апеляційним судом за апеляційною скаргою іншого захисника, а вирок - скасований, дисциплінарна палата дійшла висновку про правомірність застосування до адвоката **ОСОБА_1** стягнення у вигляді зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на два місяці.

З огляду на викладене, керуючись частиною другою статті 31, статтями 37, 40, 41 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата

ВИРІШИЛА:

1. Притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката **ОСОБА_1** (свідectво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> видане Кіровоградською обласною КДКА на підставі рішення № <...> від <...> 2005 р., згідно із ЄРАУ - має адресу робочого місця (офісу) адвоката – <...>). та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді **зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на два місяці.**

2. Зупинити право на заняття адвокатською діяльністю адвоката **ОСОБА_1** (свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № <...> видане Кіровоградською обласною КДКА на підставі рішення № <...> від <...> 2005 р., згідно із ЄРАУ - має адресу робочого місця (офісу) адвоката – <...>) **строком на два місяці.**

Відповідно до частини першої статті 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» рішення у дисциплінарній справі може бути оскаржено адвокатом чи особою, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

**Голова КДКА
Кіровоградської області**

О.І. Волосян

Голова дисциплінарної палати

О.Д. Квашук

Секретар засідання

В.О. Браверман